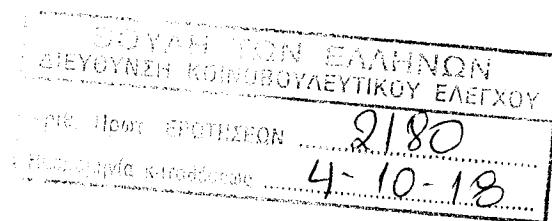

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ: 1.Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

κ. Σταύρο Αραχωβίτη

2.Οικονομικών

κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο

ΘΕΜΑ: Σοβαρή ασθένεια αποδεκατίζει φυτείες λεβάντας στην Π.Ε. Κοζάνης και απειλεί την ελπιδοφόρα καλλιέργεια λεβάντας στη Δυτική Μακεδονία. Παράνομες πρακτικές και παράνομα φυτώρια επιδεινώνουν το πρόβλημα.

Δυσάρεστη έκπληξη επεφύλασσαν οι εργαστηριακές εξετάσεις δειγμάτων φυτών λεβάντας στους λεβαντοπαραγωγούς της Π.Ε. Κοζάνης.

Σύμφωνα με την απάντηση του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου σε σχετικά ερωτήματα της Δ.Α.Ο.Κ. Π.Ε. Κοζάνης και του Συνεταιρισμού Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών Βοΐου Κοζάνης, συνοδευόμενα από δείγματα προσβεβλημένων φυτών λεβάντας (Ιούνιος και Ιούλιος 2018), η προσβολή οφείλεται στο φυτόπλασμα Candidatus Phytoplasma solani (προκαρυωτικός οργανισμός χωρίς κυτταρικό τοίχωμα) που προκαλεί την ασθένεια, γνωστή διεθνώς με το όνομα «stolbur».

Το παθογόνο αυτό αποτελεί τη βασική αιτία κατάρρευσης της καλλιέργειας της αληθινής λεβάντας στη Γαλλία. Σοβαρά είναι και τα αντίστοιχα προβλήματα, εξαιτίας της ίδιας ασθένειας, που έχουν προκύψει τελευταία και στη Βουλγαρία. Ως γνωστό η Γαλλία είναι η ηγέτιδα χώρα παγκοσμίως στην καλλιέργεια του εν λόγω φυτού και ακολουθεί με αξιώσεις η Βουλγαρία.

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες η ασθένεια έχει αποδεκατίσει κυριολεκτικά δεκάδες χιλιάδες στρέμματα λεβάντας στην Ευρώπη. Η ευρεία εξάπλωση της καταστροφικής αυτής ασθένειας μειώνει δραστικά την παραγωγή αιθέριου ελαίου αληθινής λεβάντας από τους Γάλλους λεβαντοπαραγωγούς.

Το γεγονός αυτό προκάλεσε σημαντική στρέβλωση στην αγορά. Η διαρκώς μειούμενη παραγωγή στη Γαλλία, πρώτη παραγωγό χώρα

παγκοσμίως, οδηγεί παράλληλα τα τελευταία χρόνια σε εντυπωσιακή άνοδο των διεθνών τιμών αιθέριου ελαίου γνήσιας λεβάντας.

Η ευνοϊκή επίδραση στις τιμές παραγωγού και στην Ελλάδα αποτυπώνεται και στην Π.Ε. Κοζάνης. Πριν από δέκα χρόνια, η τιμή παραγωγού στο αιθέριο έλαιο γνήσιας λεβάντας κυμαίνονταν στα 40-50 €/kg. Η μειωμένη προσφορά προϊόντος στις διεθνείς αγορές οδήγησε σε σταθερή σταδιακή αύξηση μέσα σε μια δεκαετία, φτάνοντας και ξεπερνώντας τα 100€/kg το 2018.

Η σταθερή αυτή άνοδος των τιμών διεθνώς οδήγησε σε σημαντική αύξηση και γρήγορη επέκταση των φυτειών σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και ιδιαιτέρως στη Δυτική Μακεδονία.

Μόνο στην Π.Ε. Κοζάνης εκτιμάται πως η καλλιεργούμενη έκταση σήμερα ξεπερνά τα τέσσερις χιλιάδες στρέμματα. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις οι νέες φυτεύσεις αναμένεται να ξεπεράσουν κατά πολύ τα δυόμισι χιλιάδες στρέμματα σε όλη την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας!!!

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η μεγέθυνση του κλάδου των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών και η ταχεία επέκταση των φυτειών έγινε μέσα στην καρδιά της οικονομικής κρίσης. Δυστυχώς όμως χωρίς την παραμικρή συνδρομή της Ελληνικής Πολιτείας και του αρμόδιου Υπουργείου.

Η διαχρονική έλλειψη αναπτυξιακού σχεδίου και στρατηγικής και στον κλάδο αυτόν της ελληνικής γεωργίας είναι αισθητή.

Μόνοι τους και αβοήθητοι χωρίς σωστές κατευθύνσεις από την κεντρική διοίκηση, οι καλλιεργητές παίρνουν αποφάσεις και σε αρκετές περιπτώσεις βγαίνουν ζημιωμένοι.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εμφάνιση της ασθένειας που προκαλεί το φυτόπλασμα και η σταδιακή και σταθερή εξάπλωσή της σε φυτείες λεβάντας στη Δυτική Μακεδονία. Αρκετοί είναι οι παραγωγοί στην Π.Ε. Κοζάνης που αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα ενώ ορισμένοι άλλοι έχουν χάσει τις σχετικά πρόσφατες φυτείες τους ολοκληρωτικά!!

Σοβαρή ευθύνη έχουν και ορισμένοι επιτήδαιοι καλλιεργητές, οι οποίοι ασυνείδητα και χωρίς τα απαραίτητα και νόμιμα παραστατικά φυτοϋγειονομικού ελέγχου, εισήγαγαν πιθανώς μολυσμένο γενετικό υλικό (φυτά λεβάντας) από γειτονική χώρα. Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις τη δουλειά αυτή (παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών) την κάνουν μεσίτες, εντελώς τυχάρπαστα. Χωρίς τις νόμιμες και απαραίτητες άδειες εισάγουν

πολλαπλασιαστικό υλικό άγνωστης υγειονομικής ταυτότητας και το διαθέτουν στους πελάτες τους.

Αντίστοιχος και ο τρόπος λειτουργίας αρκετών φυτωρίων σε πολλά μέρη της Ελλάδας. Χωρίς τις απαραίτητες άδειες ίδρυσης και λειτουργίας που ορίζονται τόσο από την εθνική όσο και την ευρωπαϊκή νομοθεσία, γίνεται συστηματικά τα τελευταία χρόνια παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού και ειδικά φυτών λεβάντας. Η αδιευκρίνιστη ποικιλιακή σύνθεση και υγειονομική κατάσταση των παραγόμενων φυτών εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους για τους ανυποψίαστους αγοραστές. Τόσο στην ποιότητα του αιθέριου ελαίου που παράγεται από ποιοτικά κατώτερες ποικιλίες άγνωστης ταυτότητας και είναι μη εμπορεύσιμο όσο και στην περαιτέρω εξάπλωση και ταχύτατη διασπορά της ασθένειας σε όλη την επικράτεια.

Δυστυχώς τα φαινόμενα που προαναφέρθηκαν λαμβάνουν χώρα κατά κόρον σε πολλές περιπτώσεις πανελλαδικά.

Πολλοί είναι οι ανυποψίαστοι ενδιαφερόμενοι, εν δυνάμει καλλιεργητές και ιδιαίτερα νέοι άνθρωποι, οι οποίοι λόγω άγνοιας πέφτουν θύματα των πρακτικών αυτών και της ανήθικης αυτής συμπεριφοράς.

Το πρόβλημα επιδεινώνεται περαιτέρω με την επιδίωξη διακίνησης του πολλαπλασιαστικού υλικού στη μαύρη αγορά, οπότε η κατάσταση αυτή είναι απολύτως εκτός ελέγχου. Η υπόσχεση για χαμηλότερη τιμή αγοράς χωρίς τα νόμιμα οικονομικά παραστατικά κάνει τη συνεργασία πιο δελεαστική αλλά πολύ πιο επισφαλής για τον αγοραστή και τη διάδοση της ασθένειας.

Και όλα αυτά κάτω από το ανύπαρκτο ενδιαφέρον των αρμόδιων ελεγκτικών υπηρεσιών των αντίστοιχων Υπουργείων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Οικονομικών) να προστατεύσουν τους Έλληνες πολίτες από τους μικροαπατεώνες και να εξυγιάνουν και να διασφαλίσουν ταυτόχρονα την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Η Πολιτεία με την αδράνειά της αυτή καλλιεργεί εμμέσως στους πολίτες το πνεύμα της παράτυπης και παράνομης παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού στη χώρα και υπονομεύει την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου. Παράλληλα σημαντικά είναι και τα διαφυγόντα έσοδα από τα δημόσια ταμεία .

Επειδή η καλλιέργεια της λεβάντας και η παραγωγή αιθέριου ελαίου αποτελεί σημαντική πλέον οικονομική δραστηριότητα στην Π.Ε. Κοζάνης και σε πολλές άλλες περιοχές της πατρίδας μας,

Επειδή η ασθένεια «stolbur» που καταστρέφει ολοκληρωτικά τις φυτείες λεβάντας έχει εμφανιστεί πλέον και στην Ελλάδα και δυστυχώς δεν υπάρχει τρόπος καταπολέμησης σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διεθνή επιστημονικά δεδομένα,

Επειδή η ασθένεια αυτή είναι η σοβαρότερη απειλή της καλλιέργειας της αληθινής λεβάντας, δεδομένου ότι κυριολεκτικά έχει αποδεκατίσει την αντίστοιχη καλλιέργεια στη Γαλλία,

Επειδή οι καλλιεργητές των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών αποτελούν κομμάτι της παράδοσης και του πολιτισμού στην Π.Ε. Κοζάνης, ενώ στον πρωτογενή τομέα είναι και η πιο ελπιδοφόρα προοπτική για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στη λεγόμενη μεταλιγνιτική περίοδο που ήδη αρχίσαμε να τη διανύουμε ως μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής,

Επειδή η απουσία οργανωμένης κρατικής μέριμνας και πρόληψης διαχρονικά, σε πολλές περιπτώσεις έχει οδηγήσει σε σοβαρότατες καταστροφές σε κλάδους της αγροτικής παραγωγής π.χ. ζωνοόσοι από τρίτες χώρες, τριστέσα στα εσπεριδοειδή κ.α.,

Επειδή ανάλογη μυκητολογική ασθένεια που εδώ και δεκαετίες μειώνει τις αποδόσεις των κροκοφυτειών και απαξιώνει τους αγρούς για περαιτέρω συνέχιση της καλλιέργειας κρόκου στην Π.Ε. Κοζάνης, μέχρι σήμερα, δεν αντιμετωπίστηκε σοβαρά και οργανωμένα με μέριμνα των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου,

Επειδή ως γεωπόνος αντιλαμβάνεστε καλύτερα από τον καθένα τον κίνδυνο παρόμοιων καταστάσεων καθώς και τις καταστροφικές συνέπειες που επακολουθούν,

Επειδή βασική αρχή της γεωπονικής επιστήμης που εφαρμόζεται με πολλές πρακτικές στην αγροτική παραγωγή, αποτελεί η ρήση «κάλλιον του θεραπεύειν το προλαμβάνειν»,

Επειδή οι αρνητικές επιπτώσεις από την ανυπαρξία κριτικής μέριμνας και ελέγχων σε θέματα τήρησης της νομοθεσίας περί νόμιμης παραγωγής και διακίνησης υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού με όλα τα πιστοποιητικά φυτουγείας και νόμιμα φορολογικά παραστατικά, δεν περιορίζονται μόνο στο επίπεδο της απώλειας της αγροτικής παραγωγής αλλά επεκτείνονται και στον τομέα των κρατικών φορολογικών εσόδων, τα οποία και μειώνονται αναλόγως του όγκου των συναλλαγών στη μαύρη αγορά,

Επειδή σημαντικό μέρος της αγροτικής παραγωγής σε πανελλαδικό επίπεδο, μεταξύ άλλων και αιθέριων ελαίων, διακινείται εμπορικά στη μαύρη αγορά κυρίως από επιχειρήσεις που εδρεύουν στη Βουλγαρία,

Ερωτώνται οι κ.κ. υπουργοί:

1. Τι προτίθεστε να κάνετε για την αντιμετώπιση των προσβολών αυτών του φυτοπλάσματος σε φυτείες λεβάντας; στη Δυτική Μακεδονία;
2. Ποια τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λάβετε αμεσα για τον έλεγχο της περαιτέρω εξάπλωσης του καταστροφικού αυτού παθογόνου;
3. Τι προτίθεστε να κάνετε με τις παράνομες εισαγωγές πολλαπλασιαστικού υλικού αρωματικών φυτών από χώρες του εξωτερικού;
4. Πώς προτίθεστε να αντιμετωπίσετε την παράνομη παραγωγή και εμπορία φυτών λεβάντας από φυτώρια που διακινούν πολλαπλασιαστικό υλικό χωρίς τα νόμιμα παραστατικά φυτοϋγειονομικών ελέγχων, τα οποία απαιτούνται τόσο από την εθνική όσο και την ευρωπαϊκή νομοθεσία;
5. Τι προτίθεστε να πράξετε για τον έλεγχο και περιορισμό της μαύρης αγοράς αιθέριων ελαίων αρωματικών φυτών που γίνεται κυρίως από μεσίτες και εταιρείες ξένων συμφερόντων γειτονικών χωρών;
6. Πώς προτίθεται το Υπουργείο να αντιμετωπίσει την εδώ και δεκαετίες μυκητολογική ασθένεια που δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα στους κροκοπαραγωγούς και την κροκοκαλλιέργεια στην Π.Ε. Κοζάνης;

Αθήνα, 04.10.2018

Γεώργιος Κασαπίδης